

fermentum

2023, číslo 4

Časopis
pro spiritualitu
pokřtěných,
zasvěcených
a vysvěcených

4

Živá teologie
STÁLÁ PŘÍLOHA

Obsah

Slovo úvodem	3	Vzpomínka na všechny věrné zemřelé	19
26. neděle v mezidobí	4		
27. neděle v mezidobí	7	31. neděle v mezidobí	21
28. neděle v mezidobí	9	32. neděle v mezidobí	24
29. neděle v mezidobí	12	33. neděle v mezidobí	27
30. neděle v mezidobí	14	Slavnost Ježíše Krista Krále	30
Slavnost všech svatých	16	Autoři příspěvků	34

Živá teologie

37

Obsah	38
Úvod	39
Dobrá zpráva nejen o depresi a schizofrenii: rozhovor s MUDr. Martou Holanovou	40
Potrat v Bibli – část 2.: Jak zní správná otázka?	44
Jaké pokání po umělém potratu?	50
Nedílnost iniciačního procesu	57
Omluva a oprava v knize	67
Četli jsme knihu...	68

Slovo úvodem

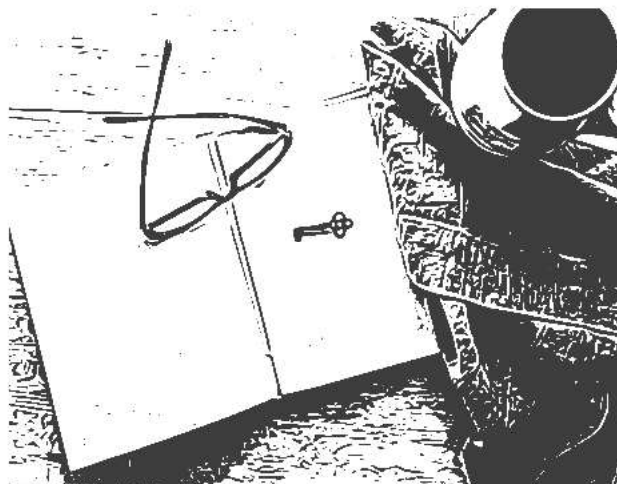

Pavel Černuška

Studoval klasickou filologii na FF MU a KU Eichstätt, teologicky zaměřené studium absolvoval na CMTF UP. V roce 2016 přijal jáhenské svěcení a slouží v Kroměříži.

Vážení čtenáři, nedlouhý zbytek liturgického mezidobí, který je před námi, může proletět okolo, aniž bychom si toho ve všedním shonu po-prázdninových týdnech kdovíjak všimli, ale současně se může stát časem obohacení a prohloubení. Liturgické texty tohoto času vedou více k pozastavení, ztišení a zamyšlení s pohledem pozvedajícím se k setkání s Ježíšem na konci časů. Kéž se podněty, které předkládá kazatelská část *Fermenta*, stanou vhodnými impulsy pro to, aby toto pozastavení spočívalo na naději, kterou nijak nevyklučuje britkost pohledu očištěného setkáním s Ježíšem coby Pravdou dějin světa i nás samých.

Příloha *Živá teologie*, která tímto číslem uzavírá druhý rok své existence, nabízí tentokrát větší

úrodu textů, jež mohou inspirovat, rozvinout a prohloubit jak ty, kdo slouží, tak i ty, jimž je služba v křesťanských společenstvích určena, a opět ji doplňuje také upozornění na zajímavé knihy využitelné v pastorační praxi.

Užitečnou četbu přeje

*Pavel Černuška,
šéfredaktor*

K zamyšlení

Můj Bože!

*Jestli jsem se ti klaněla
kvůli strachu z pekla,
spal mě v jeho ohni.*

*Jestli jsem se ti klaněla
kvůli naději v nebe,
zbav mě ho.*

*Jestli jsem se tě však uctívala
pro tebe samotného,
nezbavuj mě patření
na tvou tvář.*

*Modlitba
muslimské mystičky
Rābī'a al-Baṣrī
(713/717 – 801)*

Autoři příspěvků

Jiří Bůžek – kněz brněnské diecéze

Zdeněk Drštka – kněz brněnské diecéze

Karel Janečka – kněz olomoucké arcidiecéze

Bohumil Kundl – kněz olomoucké arcidiecéze

Jakub Tůma – kněz brněnské diecéze

Petr Vrbacký – kněz brněnské diecéze

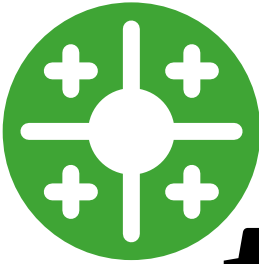
Slovo k dětem připravuje Hana Polednová a pramen Fermenta.

Pramen Fermenta – další autoři (biskupové, kněží a jáhni českých a moravských diecézí), kteří si přáli, aby jejich jméno nebylo uvedeno

Redakční poznámka

Po formální stránce nejsou texty plně sjednoceny, protože určité rozdíly jsou mnohdy součástí sdělení jednotlivých autorů. Stejně tak se liší užívání textů Písma, kde např. hranice mezi citací a aluzí není ostrá, a proto se do jisté míry respektuje i po formální stránce přístup, jež autor zvolil.

fermentum

ŠÉFREDAKTOR

Pavel Černuška

MANAŽER PROJEKTU

Martin Steiner

výroba, marketing, inzerce, předplatné
fermentum@cirkev.cz

GRAFICKÝ DESIGN, SAZBA

Pavel Vodička

VYDAVATEL

Česká biskupská konference
Thákurova 676/3, 160 00 Praha 6
www.cirkev.cz

VÝHRADNÍ DISTRIBUTOR

KatMedia, s.r.o.
Antala Staška 511/40, 140 00 Praha 4
<https://eshop.cirkev.cz/predplatne>

ISSN 2788-0567

církev.cz

E-shop

Pro farnosti se slevou 20 %

(po registraci do B2B E-shopu)

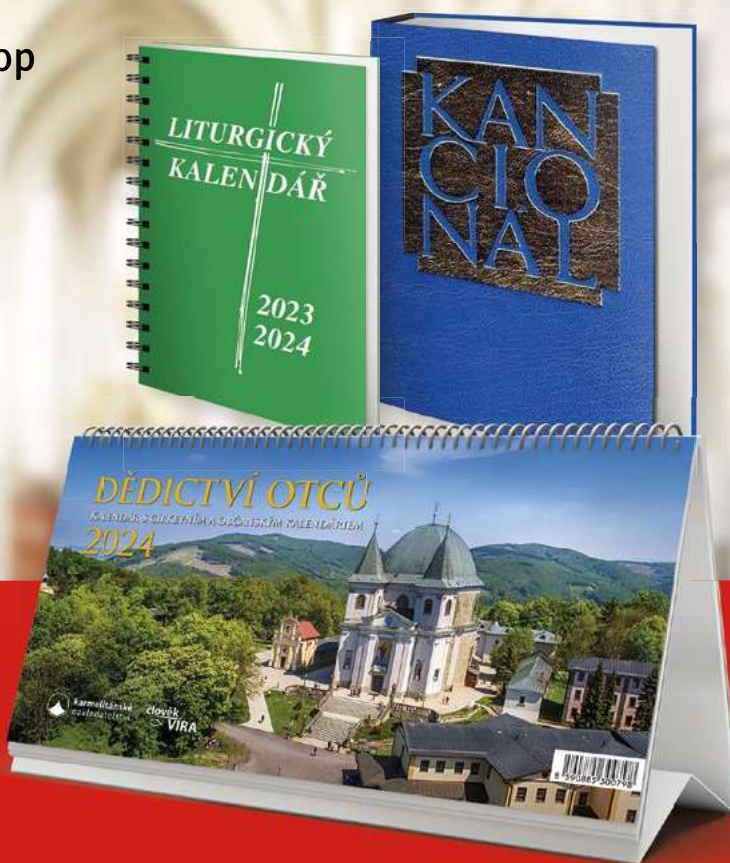
Pro více informací nebo pomoc při registraci
kontaktujte naše zákaznické centrum:

Tomáš Král

specialista obchodu

+420 230 233 591, +420 731 633 355

eshop@cirkev.cz, kral@kna.cz

církev.cz

E-shop

karmelitánské
nakladatelství

Široká nabídka liturgických předmětů

Zaregistrujte se na

eshop.cirkev.cz/farnosti

Tomáš Král

specialista obchodu

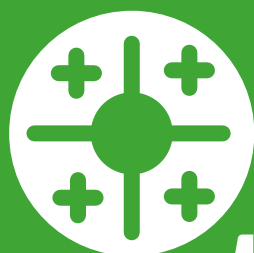
+420 230 233 591, +420 731 633 355

eshop@cirkev.cz, kral@kna.cz

Živá teologie

2023, ročník II, číslo 4

fermentum

Motto:

Těšte, těšte můj lid!
(Iz 40, 1)

Úvod	39
Dobrá zpráva nejen o depresi a schizofrenii: rozhovor s MUDr. Martou Holanovou	40
Potrat v Bibli – část 2.: Jak zní správná otázka?	44
Jaké pokání po umělém potratu?	50
Nedílnost iniciačního procesu	57
Omluva a oprava v knize	67
Četli jsme knihu...	68

Vážení čtenáři,

Závěrečné číslo druhého ročníku *Živé teologie* přináší hojnější úrodu odpovídající podzimnímu času, v němž se dostává do vašich rukou. Nejprve předkládá druhou, závěrečnou část rozhovoru Veroniky Řehákové s psychiatrickou MUDr. Martou Holanovou, která pečuje také o ty, kdo na cestě víry doprovázejí druhé. Skutečnost, že smysluplné odpovědi mohou následovat až po položení smysluplných otázek, připomíná druhá část studie biblisty Adama Mackerleho o potratu v Bibli. Tematiky umělého ukončení těhotenství se týká

rovněž první část příspěvku Jana Poláka, který se zamýšlí nad tím, jaké pokání stanovit ve svátosti smíření po umělém potratu. Nedílností iniciačních svátostí se zabývá text Pavla Hödla zaměřený na pastorační praxi a její reflexi. Po stručném upozornění Ctirada Václava Pospíšila na nemilou chybu v jedné z jeho nedávných knih následuje představení novějších knih, jež mohou obohatit pastorační službu – autorkou je Miroslava Kordíková. ■

Hojnost inspirací plynoucích z nabízených textů přeje

Pavel Černuška

Četli jsme knihu...

Víra, naděje, láska

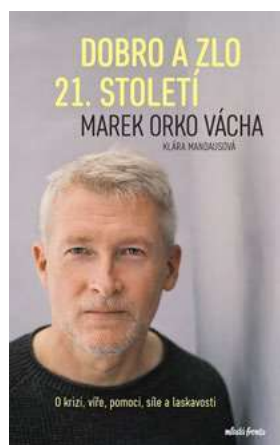
Tomáš Machula, Hesperion
– Vyšší Brod 2021

Fundované srozumitelně vysvětlené Krédo – Vyznání víry, Otčenáš, skutky lásky nejen pro studenty, ale pro každého věřícího, který by měl o Bohu a své víře umět mluvit na stejné úrovni, jaké má světské vzdělání.

Dobro a zlo v 21. století

Marek Vácha, Klára Mandausová, Mladá fronta – Praha 2022

Pozoruhodná knížka rozhovorů a Markem O. Váchou přináší nový pohled na známé kategorie dobra a zla. Ačkoli jsou v názvu situovány do 21. století, dějiny se odehrávají stále, i dnes, a nezáleží na tom, jestli se dnešek dostane do učebnic. Měj rád druhé

jako sám sebe – je biblický návod, napovídá nutnost mít rád sám sebe, odpouštět druhým i také sobě, protože se sebou strávím celý život. Pohled do nitra nám však často radost nepřinese a proto

se raději díváme/pomáháme/konáme dobro kolem, ale nemáme měřítko – a podle toho bude dobro vypadat. Dělicí čára mezi dobrem a zlem není totiž mezi národy, věřícími, nevěřícími, jinověrci, ateisty, ale uvnitř každého člověka. Chopení do kostela navíc samo o sobě nestačí, abych byl dobrým, ale chodí tam zejména ti, kteří o své hříšnosti vědí. Některé zlo naopak nemůžeme ovlivnit (přírodní katastrofy, úmrtí někoho blízkého) a za svého života nezjistíme, proč se ta či ona věc stala. Víra nám život neulehčí, ale můžeme poznat, jak žít. A dobro a zlo tu jsou a mají mnoho podob, a záleží na nás, co z nich vytěžíme. A ještě něco: dobro je kreativní, zlo bere samo sebe vážně a neumí si ze sebe udělat legraci.

Kadas mana

Kolektiv autorů, Cesta – Brno 2022

Jde opět o knihu rozhovorů – tentokrát s lidmi, kteří žijí s Bohem, mají své světové povolání a jejich rozličné cesty čtenáře udiví, snad potěší a posílí naději, že Bůh nemá nikdy volno od lásky k nám. Dozvíme se mimo jiné,

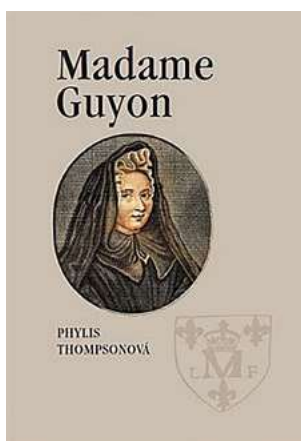
je církev je živý organismus, dva tisíce let to všichni kazíme, a stále trvá. Takže to zjevně není lidské dílo (Jan Špilar, kadeřník a také jáhen). Lucie Endlicherová, jejíž jméno možná znáte

z Proglasu, zmiňuje, že si složitosti života nevybrala, ale projít něčím náročným znamená, že se člověk posune, a víra není jedno rozhodnutí, rozhodujeme se každý den. V rozhovoru se Zdenkem Papouškem, bývalým senátorem, je mimo jiné postřeh, že těžiště víry není v kostele, ale mimo něj. Dalším z oslovených je Matěj Nový, kazatel letniční církve, Rom, člověk s pestrou životní historií, kde o to víc vyniká milost a pomoc Boží. Mezi jeho slovy vyniká věta: Ďábel nebije do vlastních řad, ale tam, do těch, které Bůh nejvíc miluje. Poslední z dotazovaných je Timo, výtvarník, který také nemá přímočarou cestu k Bohu, a „o to je větší naděje, že Bůh přitahuje všechny k sobě“.

je církev je živý organismus, dva tisíce let to všichni kazíme, a stále trvá. Takže to zjevně není lidské dílo (Jan Špilar, kadeřník a také jáhen). Lucie Endlicherová, jejíž jméno možná znáte

Madame Guyon. Mučednice Ducha svatého

Phylis Thompsonová, Stefanos – Jindřichův Hradec 2023

chodilo množství lidí, také z řad nejvyšší šlechty, i když jejich soukromý život nevykazoval snahu

Čtivý životopis málo známé Francouzky z časů vlády Ludvíka XIV. ukazuje, že Bůh má své cesty v kterékoli době. V 17. století byla vnější zbožnost naprosto běžná, a protože bylo málo veřejných zábav, i na kázání pařížských kazatelů

křesťansky žít. Chození na bohoslužby, ke zpovědi, svěcení svátků a dobročinnost – to patřilo k bontonu. Věnovat se náboženství bylo považováno za správné, ale nemělo se brát příliš vážně lidmi žijícími mimo zasvěcený život.

A v této době vdaná mladá krásná žena (vychovaná v klášteře) objevuje osobní modlitbu, důraz na vnitřní život v Kristu, vydání se do vůle Boží, Ovlivnila a vedla tak mnoho lidí, aniž by o to plánovaně usilovala. To samozřejmě vzbudilo rozpaky, podezření, odmítnutí a dokonce uvěznění.

Připravila dr. Miroslava Kordíková (AVE knihkupectví, Kroměříž)

Knihy zakoupíte na eshop.cirkev.cz

Živá teologie

ŠÉFREDAKTOR

Pavel Černuška

REDAKČNÍ RADA

Pavel Černuška (předseda)

Pavel Frývaldský

Pavla Edita Herciková

Jiří Janalík

Tomáš Machula

Ctirad V. Pospíšil

Stanislav Příbyl

Veronika Řeháková

Příspěvky Živé teologie procházejí anonymizovaným recenzním řízením.

MANAŽER PROJEKTU

Martin Steiner

výroba, marketing, inzerce, předplatné

fermentum@cirkev.cz

GRAFICKÝ DESIGN, SAZBA

Pavel Vodička

VYDAVATEL

Česká biskupská konference

Thákurova 676/3, 160 00 Praha 6

www.cirkev.cz

VÝHRADNÍ DISTRIBUTOR

KatMedia, s.r.o.

Antala Staška 511/40, 140 00 Praha 4

<https://eshop.cirkev.cz/predplatne>

Termín pro odevzdání příspěvků
do příštího čísla: 20. 11. 2023

